

Japanse lariks met verjongingsgaten: een aantrekkelijk bosbeeld met een hoge productiewaarde

foto Renske Schulting

Aantrekkelijke bosbeelden in relatie tot houtproductie

Verslag van de Pro Silva najaars-excursie

Op 14, 15 en 16 oktober vond in de bossen van de gemeente Arnhem de Pro Silva najaarsexcursie plaats rondom de vraag: biedt een bos dat wordt beheerd volgens de Pro Silva-principes een gewenst beeld voor de recreant? Aan de hand van verschillende opstanden werd er gediscussieerd over de waardering van bosbeelden door recreanten en de mogelijkheden voor houtproductie in combinatie met het realiseren van aantrekkelijke bosbeelden.

Tijdens het ochtenddeel werd er op Koningsheide stilgestaan bij een 31-jarige monocultuur van grove den waarin een aantal jaren geleden verjongingsgaten zijn gemaakt. Door dunning is hier een open structuur gecreëerd waarbij doorkijkjes naar de verderop liggende heide zijn ontstaan. Dit wordt volgens de deelnemers zeker door recreanten gewaardeerd. Ook de doorbreking van het monotone bosbeeld door de verjongingsgaten (verticale structuur) draagt bij aan het aantrekkelijker maken van het bos-

beeld, met name omdat de gaten niet direct aan de weg liggen, maar verderop in de opstand. Dit versterkt de ruimtelijke werking van de gaten. Men was het erover eens dat deze opstand een goede productiepotentie heeft. Om deze potentie volop te benutten, is het van belang om in de opstand te blijven dunnen. Hierdoor wordt niet alleen de volumeaanwas bevorderd, maar ook de door recreanten gewaardeerde open structuur versterkt. De ernaast gelegen berkenopstand wordt volgens de deelnemers door recreanten veel hoger gewaardeerd dan de opstand met grove den. Er werd dan ook gediscussieerd over de vraag in hoeverre je binnen een opstand ingrepen moet doen (variabel dunnen) voor het verbeteren van het bosbeeld of dat een afwisseling van verschillende naast elkaar gelegen opstanden al voldoende is om een aantrekkelijk bosbeeld te krijgen.

Tijdens de middag werd de deelnemers gevraagd om acht bosbeelden te beoordelen. Als eerste werd er een cijfer gegeven voor de belevingswaarde, waarbij de deelnemers zich moesten verplaatsen in de 'gemiddelde' recreant. Vervolgens werd er een cijfer gegeven voor de houtproductiewaarde. De te beoordelen bosbeelden varieerden van grove den met lage ondergroei en Corsicaanse den met massale verjonging van lariks tot eikenspaartelgenbos en oud beukenbos. De opstanden scoorden

vrijwel allemaal gemiddeld tussen een 7 en een 8 (op een schaal van 1 tot 10) voor de belevingswaarde. Alleen dichte opstanden in de stakenfase werden lager beoordeeld. Factoren als openheid, menging, de aanwezigheid van oude dikke bomen en structuurvariatie door verjongingsgroepen dragen volgens de deelnemers bij aan de belevingswaarde. Alleen een muur van massale verjonging direct aan het pad wordt volgens de deelnemers door recreanten niet gewaardeerd. Wanneer de cijfers voor de belevingswaarde worden vergeleken met de aan de bosbeelden (opstanden) toegekende houtproductiewaarde, dan valt op dat opstanden met een hoge productiewaarde, zoals een menging van grove den en douglas, vaak ook een hoge belevingswaarde hebben. Daarentegen wordt ook aan opstanden met een lage productiewaarde, zoals het eikenspaartelgenbos of het oude beukenbos, een hoge belevingswaarde toegekend.

Al met al kan worden geconcludeerd dat in bossen waarin volgens de Pro Silva principes wordt gewerkt aan stabiele, structuurrijke, gemengde opstanden het bevorderen van de productiefunctie hand in hand kan gaan met het creëren van voor de recreant aantrekkelijke bosbeelden.

Martijn Boosten (met bijdragen van Renske Schulting, Susan Bonekamp, Nienke Moll en Cor Zuidema)